

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 259 de infanterie din 31 mai 1944, în cauza penală privindu-l pe

Gannul Zahar Xxxx, născut în anul xxx, originar și domiciliat la data examinării dosarului în s. x, r-nul xxxx, xxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 259 de infanterie din 31 mai 1944, **Gannul Zahar** a fost condamnat în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Gannul Zahar a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, locuind în s. xxx, fiind nemulțumit de sistemul instaurat de regimul sovietic în anul 1933, trădându-și patria, a trecut ilegal frontiera de stat pe teritoriul României, unde s-a stabilit acolo cu traiul. Ulterior, în anul 1941, odată cu sosirea forțelor de ocupație române pe teritoriul s. Corotnoe, inculpatul a revenit în satul de baștină, benevol s-a angajat la autoritățile de ocupație în calitate de adjunct al agentului pe problemele pescăritului, unde a activat până în anul 1944. Exercițându-și obligațiunile de serviciu, inculpatul îndeplinea toate dispozițiile autorităților de ocupație, desfășurând o activitate activă în favoarea ocupațiilor români, a executat ordinele șefului jandarmeriei și a identificat persoane care aveau atitudine ostilă față de autoritățile române. Pe motiv de răzbunare, inculpatul a maltratat persoanele implicate la deschiaburirea familiei sale.

În cadrul ședinței judiciare, inculpatul Gannul Zahar a declarat că se consideră vinovat privitor la învinuirea adusă, comunicând că până în anul 1933 a locuit în satul natal xxxx. În luna mai a anului 1933, împreună cu soția și copilul au

trecut cu traiul în România. În luna decembrie a anului 1941, după ocuparea teritoriului s. xxxx de autoritățile române, el a hotărât să se întoarcă la baștină în Moldova. Revenind în s. xxxx, peste scurt timp s-a angajat la autoritățile române în calitate de adjunct al agentului pe problemele pescăritului, unde a activat până în anul 1944. Inculpatul a mai declarat că în virtutea funcției deținute, era obligat să execute ordinele autorităților române și anume să asigure ordinea și să conducă cu echipele de pescari, inclusiv să urmărească ca ultimii să nu prindă pește pentru necesitățile lor personale, din motiv că tot peștele prins urma să fie transportat în România, nu a negat faptul că l-ar fi maltratat pe cet. Bodolan T., deoarece ultimul a participat nemijlocit la confiscarea averii familiei sale.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care invocă prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, și solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate, cu încetarea procesului penal în privința lui Gannul Zahar, în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală, cu reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General invocă faptul că în materialele cauzei nu se conțin suficiente probe pentru calificarea acțiunilor inculpatului Gannul Zahar în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU - trădare de patrie, deoarece acestea nu confirmă că inculpatul Gannul Zahar, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS.

Concomitent, menționează că instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră că condamnarea lui Gannul Zahar pentru trădare de patrie, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil și din acest motiv invocă că hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Gannul Zahar în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În consecință, notează că inculpatul Gannul Zahar în conformitate cu art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare

de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost „supuse represiunilor în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Gannul Zahar a fost condamnat prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 259 de infanterie din 31 mai 1944, în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale, pentru trădare de patrie.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Gannul Zahar, în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui Gannul Zahar.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 259 de infanterie din 31 mai 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui **Gannul Zahar xxxxx**, în baza învinuirii pe art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **13 august 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor